

Från år 1885, ja ännu tidigare minnes jag väl att en mängd unga flickor reste till Danmark för hushållsarbete eller arbeta vid jordbruksarbete och även som jungfrur, som där innearbetade i hushållen kallades. Flickorna värvades upp av någon äldre svensk som varit i Danmark tidigare och haft plats. Hushållsarbeten var det mest flickor från torp och backstugor som lät sig värvas. Bondflickor ifrågakom sällan då det ansågs simpelt att taga sådan anställning. De flesta fäcken gick det, som man tiden allmänt ansåg, illa. Knappast någon flicka undgick att komma i "olycka". De blev med barn också och dessa de utvandrade flickornas föräldrar och fattigvården fick engripa. Många tragedier blev också följden. Den tidens festerjördisering var i regel med avkok på fas = farthändelser, ofta med döden som följd.

11
ACC. N:R M. 42123:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

2

Från djedde reste också under 1800 talets sista år-
tiorenden många flickor som visseligen tjänade
mycket mera pengar än här hemma. Ty här
voro lönerna små. Jag minnes en folkhet i all-
mänhet här hemma säga med ontja på Danmark,
emellan så många flickor kommo in på arnager.
En del blevo några väl gifta och förhållande
i Danmark skildrades som mycket, mycket bättre
än hemma i Småland. Unga bondesöner och torparpojkar
reste också till Danmark. De togo i regel arbete
vid något tegelbruk. Minst tio reste från denna
socken ordigen. Träffade dem sedan som
äldre och enenade, att det var en bra land att
tjåna lite pengar i, till hjälps här hemma.
En som kom hit och gifte sig med en
torparflicka, som väntade en barn (de hade
träffats på en gård på Seland, hade under
cirka 10 år varit "skraldemän" i Köpenhamn.

Denne onen hade blivit ordentligt alkoholiserad. ty på
varje ställe han väntade utfallet vad det nu var skulle
han ha en lilla sneps. Han lovarade alltid "det lilla
damnski framför Sverige". "Hvar i backarna" var hans
kommenter om vår trakt. Då han var en duglig och
hederlig arbetare tydde man sig inte om hans
inställning utan hjälpte honom att bygga ett hus,
där föddes upp en stor barnskara. Kanske jag skall
nämna att han arbetat mycket i Tyskland, där Kiel-
kanalen grävdes och dockorna lärosta, men Tyskland
var ej på långt när ej så bra som Danmark, i synnerhet
det "lilla Bornholm". Denne lilla idylliska ö lovarades
ständigt. Han arbetade först hos min far och sedan
hos mig tills han var mycket över 70 år. Han infor-
merade mig om allting i Danmark och Tyskland
och både om folklivet i Danmark och Tyskland. Då
det var en brokig skildring av folk och
språket samtalsman på arbetsplatserna, tilligga

gav han en sälln bild av livet i slutet av 1800-talet
och de två första årtionden av detta århundrade.
Det var temligen fria seder och frihet att leva som
man ville, efter sin vilja och drängarne
sedd både i ladesgårdarne. De svenska "giovna" tjänster
flickorna voro enl. hans mening en lättfångat best
in i den staden. Det hör väl i till saken, men
efter sin hjälpsättning här reste han varje år över
med så många unga pojkar och äldre män, som
ville tjäna pengar. Alltid förde han dessa i Köpenhamn
till de illa berömda gator där de "afflia" / man
som var född i Bleking och från 1815 år till inkomat
70 ~~talade~~ ena aristokrater i Danmark och Tyskland talade
en godkänd noträlska / hade sin näring, vilket
han aldrig var i sin ordning. De historier han
hade från sådana föder och liustil passar i
"söndagskolor". Jag tillade honom alltid att
tja, men det fanns naturligtvis många som

5

ACC. N:R M. 12123:5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

5

villigt hörde på. Trots att råhet i hans tal anses jag det var en av de bästa människor man gärna kan ha att göra med. Endast den enda träskor och skypflar degnade. Sådana "bringade" med sig hem från Danmark varje häst. Träskorna var med klatsas på tvåran under skon och med en ovanlader vid vröten. Tre träskor inköptes alltid. Den tredje kallades "gränsko". Den slets upp fortare därigenom att den begagnas vid grävning och dikning och sålles på spaden för att tryckas ned i jorden med fotens och kroppens tryck. I "begravnings" och denna metoden anlitas så att antalet vagnar med hinder. Bor gamla att vid tegelbryggeringen alltid arbetade i lörskaktet vid något tegelbruk. Arbetstid 4 på morgonen till 20 på kvällen. Mj såde hade om sig själv och hade till sina arbetsgivare. Minns ingen här som kallades danskar för att hon arbetat i ~~den~~ Danmark, men

E

ACC. N:R M. 12123:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

6

Da många av mina jämnåriga reste till
Tyskland, var det särskilt ett fruntimmer
som fick heta Tyskan. Hon blev hemsänd
med tre barn utan äktenskap, som först
fäles fällingvården till last. Det var Tyska
Willem (Wilhelm) Tyskaugsten / August / och
otto Tysk. kan nämna att det blev Bra
Karlar av dem. Allt många vände hem från
Tyskland väntande att oöfverväldigt barn, var
säkert. Ja så vanligt att när något "våta
barn väntades, såde man: Hon skall vara
till Tyskland och när barnet var födt hette
det alltid: Hon har varit i Tyskland.
Allt många som reste till Tyskland fick
det mycket bra ut jag flera fall.
Efter första världskriget var det många
blåögon som släpades som turister,
vilka hade åtskilligt att berätta om

Detta är således vad jag vet om Danmark
och Tyskland. Åtminstone är det det
vad man beskriver.

Givetvis är jag säker på att Danmark
och Tyskland av de hemmavarande
betraktades med ovillja, holligen
benvärdigad. Nu de som reste bäst
ifrågvärda länder för farorna ut det
hela.

En annan mig till följd: Två huggmästare,
f. ö. bröder som arbetade hos mig under många år be-
höv de under sin ungdom varit anställda vid tegelbruk
i Danmark. De begagnade flitigt det danske brännvinet.
Nu de drucko sig "Julla" var så klart och lika såklart var att de
stälde till bråk. På en järnvägsresa uppträdde de mycket störande.
En äldre "Karl" tillade dem att lagna sig annars skulle polisen
ta hand om dem. Vad pratar du för snöiga gulbe vägnader
bröderna som här hemma alltid varit obekända.

De ryckte ^{lag} i anslutning och hotade att kasta ut honom.
 Under tumultet stannade tåget vid en station. Där
 skulle snarare se. Det visade sig vara en mycket hög
 prästman som skulle besöka danske kronprinsessan, Karl
 den 15:de dotter, som hade ett slott i närheten. Prästen
 anropade polisen, ty sådana fanns i närheten. Kronprinsessan
 som i egen hög person tog emot prästen hörde att det var
 landsmör och stälde om att ungdomarna fick gå sin
 väg med anmärkning att uppträde höfligt och respektfullt.
 Till prästen, holligen hennes själsliga värd, hade hon
 skänksämt. De skulle inte resor i sällskap med släkt.
 De båda leygarna, som nu voro ordentliga personer, religiösa
 och högt allvarliga personer skänkte goda åt sin ungdoms dröm-
 skaper, men ensom naturligtvis att de varit samma.
 Otaliga historier ^{om} att svenskar, i alla kataloger med
 danskar, vid slaget vid C. d. alltid förförd en
 län seger över danskar är att notera!